

Visitatie lidscholen Nederlandse Dalton Vereniging

Visitatieverslag

Zie handleiding visitatie lidscholen
(Gebaseerd op Toetsingskader Erkenning Daltoninstellingen)

Naam school	KBS Burgemeester Van Mierlo
Adres	Catsstraat 2
Postcode en plaats	5121 HT Rijen
E-mailadres school	directie@bvmierlo.nl
Directeur	dhr. Arjan in 't Ven
Adjunct-directeur	-
Daltoncoördinator	
Aantal groepen/ klassen (VO)	6
Aantal leerlingen	146
Populatie (PO)/ schoolsoort (VO)	
Aantal leraren	12
In bezit van Daltoncertificaat	9
Bezig met Daltoncursus	0
Nevenvestigingen	nee
Stand van zaken inspectie	basisarrangement
Visitatie team	
Voorzitter	
Lid 1.	
Datum visitatie	15 – 01 - 2015
Soort visitatie	X 1 ^e licentieverzoek
	2e licentieverzoek
	licentieverlenging
	versnelde visitatie licentieverlenging
	visitatie na bezwaarprocedure

Commissies visitatie PO en VO
Nederlandse Dalton Vereniging
Bezuidenhoutseweg 251-253
2594 AM Den Haag
Tel. 070 - 331 52 81
bestuursbureau@dalton.nl

0. Realisering aanbevelingen vorige visitatie

niet van toepassing bij 1^e licentiaaanvraag

1. Vrijheid in gebondenheid / Verantwoordelijkheid en vertrouwen

Indicatoren op leerlingniveau

1.1	De leerling neemt verantwoordelijkheid voor de verwerking van zijn taak.
1.2	De leerling legt waar nodig verantwoording af aan zijn leraren, zijn medeleerlingen en zijn ouders over de verwerking van zijn taak.
1.3	De leerling is actief betrokken bij zijn eigen (leer)werk.
1.4	De leerling draagt zorg voor zijn leeromgeving.

evaluatie school

Ons uitgangspunt is dat we vertrouwen op de eigen kracht en mogelijkheden van iedere leerling. Vanuit dit uitgangspunt bieden we onze leerlingen vrijheid, maar dit betekent niet dat alles zomaar mag. Vrijheid betekent op de BVM dat leerlingen kunnen omgaan met de verantwoordelijkheid die we ze geven.

In de onderbouw bieden we leerlingen kleine, overzichtelijke taken die leerlingen zelfstandig uitvoeren. Gaandeweg neemt de complexiteit en de omvang toe.

We maken steeds vaker *samen* afspraken over de aangeboden leerstof én over de werkwijzen. Onze leerlingen krijgen vrijheid m.b.t. het inplannen van de taken, het kiezen van de ruimte(s) waarin ze aan taken werken, de materialen die ze gebruiken en soms m.b.t. het samen of alleen verwerken van de taken.

Ze leggen hun reflectie vast op de taakbrief of op het planbord. Daarnaast delen ze hun bevindingen in gesprekken met de leerkracht en met medeleerlingen.

De leraar biedt iedere leerling een heldere structuur.

bevindingen visitatieteam

Wij ervaren dat er op basis van vertrouwen tussen leraren onderling en tussen leraren en leerlingen wordt gewerkt aan toenemende verantwoordelijkheid.

De overzichtelijkheid in de taak zien we door de hele school heen. Plannen van de taak komen we in alle groepen tegen. Wij zetten wel een vraagtekentje bij de vrijheid die leerlingen nu krijgen. Er staan op de taak ook heel veel instructiemomenten.

Leerlingen geven aan dat ze niet eerder aan een taak mogen beginnen dan na instructie. Uitbouwen van verantwoordelijkheid geven aan leerlingen is een item om onder de loep te nemen.

In het eindgesprek geven leraren wel aan dat b.v. het begin van een rekenblok veel instructie vergt en dat de instructie vermindert naarmate het blok vordert. (Is de methode dan geschikt ?)

Indicatoren op leraarniveau

1.5	De leraar kan loslaten en schenkt vertrouwen aan zijn leerlingen. Hij biedt hiervoor een kader waarbinnen de leerlingen hun eigen leerproces kunnen vormgeven.
1.6	De leraar houdt rekening met verschillen en creëert maatwerk dat zichtbaar is in de taakinhoud.
1.7	De leraar begeleidt zijn leerlingen en geeft waar nodig sturing, op zo'n manier dat de leerlingen zich vaardigheden eigen kunnen maken om de leerdoelen te behalen en de taak te kunnen volbrengen.

evaluatie school

De inhoud van de leerstof bepaalt de leraar aan de hand van de kerndoelen en referentieniveaus, vertaald in groepsplannen. Nu bepaalt vooral de leerkracht nog de inhoud van de taken. We gaan stapsgewijs een groter beroep op de verantwoordelijkheid van leerlingen doen door hen het (keuze)werk mede te laten bepalen. Zo creëren we een versneld eigenaarschap van de stof (product en proces) door de leerling.

De leerkracht is goed op de hoogte van de belemmerende en stimulerende factoren van elke leerling. Alle leerlingen krijgen daardoor een taak op hun eigen niveau, passend bij hun manier van werken en leren. We kijken verder dan het *cognitieve niveau* van de leerling.

We differentiëren in onze manier van begeleiden. Zo zijn er leerlingen die hulp krijgen bij het inplannen van de taken en leerlingen die dit zelfstandig kunnen. Eenzelfde principe zien we terug bij onze instructies. Een groep leerlingen volgt verplicht de instructie, een andere groep mag zelfstandig aan het werk. Het doel van de begeleiding van alle leerlingen is om hen stap voor stap vooruit te helpen in hun eigen Daltonontwikkeling.

Als school merken wij dat het loslaten van de leerlingen door leerkrachten soms nog moeilijk is. Het omgaan met het fenomeen *loslaten* is voor zowel de leerkracht als de leerling geen vanzelfsprekendheid. Zie hoofdstuk 1 uit onze Daltonwijzer. We blijven onze voorkeur uitspreken voor een leerkracht in een meer begeleidende rol.

Onze school heeft als taak om te zorgen dat ook steeds meer van onze ouders deze meer begeleidende rol van de leerkracht onderschrijven.

bevindingen visitatieteam

De leraren bepalen de inhoud van de taak. Leerlingen hebben daar geen inbreng in. Dat de school stapsgewijs een groter beroep op de leerlingen wil doen is lovenswaardig maar voorlopig niet meer dan een wens.

Het keuzewerk is een door de leraar samengesteld lijstje extra werk dat aan bod komt als de andere voor een bepaalde dag geplande taken af zijn. Het zou mooi zijn het keuzewerk structureel te integreren in de taak (dus niet als extraatje). Leerlingen zouden in de keuzetaak relatief eenvoudig een echte inbreng kunnen hebben in wat ze willen leren. (zie aanbevelingen)(Dit zou ook geschreven kunnen zijn onder de kernwaarde zelfstandigheid. Vrijheid/verantwoordelijkheid geven bevordert zelfstandigheid. Zelfstandig kunnen werken vraagt discipline/ vrijheid/verantwoordelijkheid)

De school schrijft dat loslaten “soms nog moeilijk is” en “geen vanzelfsprekendheid”. De vele instructiemomenten en het daarna pas toestaan dat de taak gemaakt mag worden, is illustratief. Het is toe te juichen als de rol van de leraar groeit naar ‘leiden waar het moet en begeleiden waar het kan’.

Indicatoren op schoolniveau

1.8	Op de school heerst een cultuur van vertrouwen.
1.9	Leraren en overige medewerkers kunnen omgaan met verantwoordelijkheid en het aangeven van grenzen.
1.10	Leraren en overige medewerkers komen de afspraken na.
1.11	De brede algemene vorming van leerlingen is richtinggevend.
1.12	Het onderwijs wordt gegeven in een lerende organisatie waar leerlingen en leerkrachten zich kunnen ontwikkelen naar hun mogelijkheden.

evaluatie school

Wisseling van leerkrachten, wisseling van groepen én een wisseling van Dalton-coördinator aan het begin van schooljaar 2014-2015 eis(t)en een onderwijskundige tol. De ingeslagen weg van *Dalton-hebben* via *Dalton-doen* naar *Dalton-zijn* zetten we voort.

Als team hebben we onze Daltonwijzer, en van daaruit onze afspraken, effectief onder de loep genomen. Sommige afspraken hebben we daarna aangescherpt. De vertaalslag hiervan richting de leerlingen is in volle gang. In uitzonderlijke gevallen hebben we afspraken noodgedwongen even vervangen door regels. Het gebruik van de stilte ruimte is hiervan een duidelijk voorbeeld.

Gaandeweg ervaren we zo wederom dat we “leerlingen los kunnen laten, omdat we weten dat we ze vasthouden”. Een verdere uitbouw van vertrouwen naar wederzijds vertrouwen. De directeur en de Daltoncoördinator nemen hier weloverwogen een belangrijke rol in.

Bovenstaande heeft bijgedragen aan de Daltonontwikkeling op onze school. Een ontwikkeling die ons heeft doen inzien dat *reflectie* als kernwaarde schoolbreed extra aandacht verdient. (zie 4 en onze Daltonwijzer H1)

bevindingen visitatieteam

Het team is zich bewust van de keuze voor dalton en weet wat het in huis heeft qua dalton. (Dalton-hebben). Het team werkt hard aan Dalton-doen. Is op dat gebied ook nog zoekende en experimenterende. Dalton-zijn ligt nog een paar stappen verder. Ook al wordt het vurig gewenst dalton in hart en nieren te zijn en ook al vinden we voldoende dalton in de school, er valt nog genoeg te ontwikkelen.

Aandacht voor de kernwaarde reflectie onderstrepen we. (zie verder onder reflectie) Wat betreft de wisseling van leerkrachten: Ten tijde van een proefvisitatie ongeveer een klein jaar geleden waren 3 van de 6 leraren niet dalton-gecertificeerd. Na een voorbereidingstijd op de visitatie vertrokken kort voor het moment suprême enkele leraren waaronder de daltoncoördinator. Dat zal ongetwijfeld leiden tot een of geleid hebben tot een terugval. Dat merken wij niet. Het is wel (al van te voren) duidelijk dat twee nieuwe (althans wat betreft dalton) leerkrachten basaal, maar o.i. goed bezig zijn.

2. Zelfstandigheid

Indicatoren op leerlingniveau

2.1	De leerling neemt zelf initiatieven om zijn leerdoelen te bereiken.
2.2	De leerling vraagt hulp van anderen en helpt anderen als zij hem/ haar om hulp vragen.
2.3	De leerling bepaalt mede hoe (werkvorm, tempo, plaats, tijd) hij/zij werkt aan de gestelde doelen.
2.4	De leerling kan omgaan met uitgestelde aandacht.
2.5	De leerling krijgt de gelegenheid het gemaakte werk zelfstandig na te kijken.

evaluatie school

De zelfstandigheid van leerlingen is onlosmakelijk verbonden met hoe goed ze zichzelf kennen. Deze zelfkennis stelt ze steeds beter in staat om efficiënt en effectief gebruik te maken van de taaktijd. Ze kiezen bij het verwerken van taken een bij hen passende planning, werkvorm en werkplek.

Noodzakelijk bij het werken met taken is dat de leerlingen zich houden aan afspraken rondom *uitgestelde aandacht*. De leerkracht besteedt aandacht aan individuele hulp, klein-groepsgebonden hulp, looprondes, enz. Veel van deze hulp wordt gegeven aan de instructietafel. Ondertussen werken leerlingen individueel of samen aan taken. Ze weten hoe ze hulp aan elkaar kunnen vragen en verlenen. Vanaf groep 4 kijken de leerlingen een deel van hun taken zelf na. We maken de leerlingen bewust van het belang van het zelf beoordelen van het gemaakte werk. Door te weten wat goed gaat en wat niet, leer je jezelf beter kennen en kun je de taaktijd efficiënter gebruiken. We gaan hierbij uit van "fouten maken mag".

bevindingen visitatieteam

De middelen om zelfstandigheid te bevorderen (dagkleuren, taakbrief, handelingswijzers e.d.) zijn aanwezig. Ook uitgestelde aandacht is voor de leerlingen bekend. Leerlingen mogen en kunnen hulp vragen aan elkaar.

Wat minder duidelijk werd in de gesprekjes met leerlingen wat er moet gebeuren met een na het nakijken gering aantal geconstateerde fouten. Bij een groter aantal is een gang naar de leraar verplicht. Onderzoeken en bekijken of de afspraken rondom nakijken op het gewenste niveau zijn (wat wel nakijken, wat niet, wat te doen als er fouten zijn, uitbouwen van nakijken van rekenen naar andere vakgebieden etc.) is op termijn aanbevelenswaardig. We kunnen ons voorstellen nu niet de hoogste prioriteit.

Indicatoren op leraarniveau

2.6	De leraar creëert de randvoorwaarden (taakgerichte werksfeer, organisatie, opdrachten/taken, materialen) die de leerlingen in staat stellen zelfstandig te kunnen werken, zodat zij in hun eigen tempo en op hun eigen wijze kunnen leren.
2.7	De leraar stimuleert leerlingen initiatieven te nemen en te tonen.
2.8	De leraar biedt ruim tijd aan leerlingen om zelfstandig te kunnen werken.
2.9	De leraar creëert voor de leerlingen de ruimte om hun talenten te laten zien en te ontwikkelen.

evaluatie school

Op onze school scheppen we op verschillende manieren voorwaarden om kinderen zelfstandig te laten werken. In elke groep is een vastgestelde taaktijd een onderdeel van het rooster. De taaktijden van de verschillende groepen passen binnen de afgesproken rode lijn binnen de BVM.

De leerkrachten bieden structuur door duidelijke afspraken en – indien nodig- regels. We willen graag dat de afspraken op een basis van wederzijdse verantwoordelijkheid gemaakt zijn. Tijdens reflectiemomenten komen de afspraken structureel aan bod. De afspraken oefenen we daarnaast gericht, o.a. door het spelen van Taakspel.

Om nog duidelijker een beroep te kunnen doen op de individuele talenten van leerlingen ontwikkelen we het expressie-uur. Een volgende stap richting *aansluiten bij de behoeftes van het kind* en stimuleren van creatief denken.

bevindingen visitatieteam

Taakspel is ingezet om de neuzen dezelfde kant op te krijgen. Men moest zich allemaal bewust worden van hoe te handelen en te werken om de leerlingen op hun beurt een houding van efficiënt handelen aan te leren. Kritisch beschouwd is Taakspel een beloningssysteem. Op den duur moet efficiënt handelen in intrinsieke houding worden. Daar is tijd en uithoudingsvermogen van de leraren voor nodig. De leerlingen die nu in groep 1 instromen krijgen het al met de paplepel in gegoten. De leerlingen in de bovenbouw van nu en de zij-instromende leerlingen komen uit een ander onderwijsconcept en –cultuur.

Indicatoren op schoolniveau

2.10	De school creëert voor de leraren en overige medewerkers de ruimte om hun talenten te laten zien en te ontwikkelen.
2.11	De school stimuleert leraren en overige medewerkers initiatieven te nemen en te tonen.

evaluatie school

Onze leerkrachten maken bij het samenwerken in duo-vorm, als team of als werkgroep gebruik van elkaars competenties en talenten. We leren van elkaar. De vertaalslag hiervan vinden we in de ruimte die we geven voor experimenten. Het reeds genoemde expressie-uur (in ontwikkeling) is hier een exponent van. Als we voor onszelf geen invulling kunnen geven voor “hoe ben ik knap?” dan mogen we dat van de leerlingen ook niet verwachten. Een sfeer van veiligheid op basis van betrokkenheid is hierbij een voorwaarde. Tijdens onze momenten van overleg, speciaal tijdens de Dalton-overlegmomenten, zijn openheid en transparantie vanzelfsprekendheden. Zeker ook op momenten “dat het net even iets minder loopt” staan we open voor elkaars feedback. Een samenwerking die past binnen onze kernwaarden. Zo ontdekken we ook steeds vaker de meerwaarde van “het mee laten denken door leerlingen”.

bevindingen visitatieteam

In de vergaderingen is veel tijd beschikbaar om inhoudelijk met (dalton)onderwijs bezig te zijn. Het meeste ‘huis- tuin- en keukengeregel’ vindt digitaal plaats. Dit visitatieverslag is aldus de directeur en de daltoncoördinator, door hen beiden samengesteld en in de week voor de visitatie voorgelegd aan het team. Daarin is uitgesproken dat het team het verslag omarmt. Drie jaar geleden is een leerlingenraad in het leven geroepen. Wij spreken met vier vertegenwoordigers (zie verder gesprekken met de leerlingen).

3. Samenwerking

Indicatoren op leerlingniveau

3.1	De leerling benut de gegeven tijd en gelegenheid om te oefenen en zich te bekwamen in samenwerkingsvaardigheden.
3.2	De leerling werkt op respectvolle wijze samen met leraar en medeleerlingen.

evaluatie school

We bieden de leerlingen structureel momenten aan om van en met elkaar te leren. Vanzelfsprekend bieden we deze momenten aan d.m.v. het planbord en de taakkaart. Samenwerkingsvormen oefenen we ook gericht, bijvoorbeeld door het inzetten van taakrollen bij coöperatieve werkvormen, door ons Taakspel en door de maatjestaak. Deze oefenmomenten helpen de leerlingen om hun grenzen naar elkaar aan te geven, om afspraken te maken en zich daaraan te houden. Respect en ruimte geven gaan hierbij hand in hand. Het samenwerken bespreken we regelmatig.

bevindingen visitatieteam

Wij zien wat hierboven wordt beschreven wat betreft samenwerken. Eens per twee weken stelt de leraar nieuwe maatjesteams samen. Er zijn samenwerkingsopdrachten (verplicht samenwerken) en leerlingen mogen samen werken. Voldoende nu. In de toekomst mogelijk verdiepen?

Indicatoren op leraarniveau

3.3	De leraar werkt op respectvolle wijze samen met collega's en leerlingen.
3.4	De leraar geeft samen met collega's vorm aan de taak of leertaken, zoals deze in de school zijn afgesproken.
3.5	De leraar kan verschillende vormen en niveaus van samenwerken toepassen.
3.6	De leraar schept een pedagogisch veilig klimaat voor samenwerking met de leerlingen en tussen de leerlingen onderling.

evaluatie school

Elke leerkracht - als spil in de groep - geeft zelf het goede voorbeeld. Onze leerkrachten benaderen collega's en leerlingen op een open, respectvolle manier. Ze geven veel complimenten. Complimenten die gebaseerd zijn op feiten. Ze spreken positieve verwachtingen uit en geven duidelijk de afgesproken grenzen aan. Als team werken we samen. We vragen elkaar om hulp en we voelen ons gezamenlijk verantwoordelijk voor zowel de klas, de bouw als de school.

bevindingen visitatieteam

Het team werkt in een sfeer van vertrouwen samen. Leerlingen waarderen doorgaans hun leraren. Leraren stellen open vragen om de leerling aan het denken te zetten. Leraren spreken ook leerlingen aan op b.v. storend gedrag tijdens een gesprek in de kring.

Indicatoren op schoolniveau

3.7	De school is een leefgemeenschap waarbinnen leerlingen, leraren en overige medewerkers op een zichtbare wijze samen leven en werken.
3.8	De school is een leerplek waar leerlingen en leraren al samenwerkend van en met elkaar leren.
3.9	De school is een veilige oefenplek voor democratisering en socialisering.

evaluatie school

Onze school staat niet op zichzelf. We werken zoveel mogelijk samen om ons onderwijs zo goed mogelijk vorm te geven. De vele wisselingen aan het begin van het schooljaar 2014-2015 hebben ons een hernieuwde "samenwerkingsboost" gegeven. Wij hebben elkaar nu meer nodig dan ooit. een veilige manier leren we van elkaar, van spontaan-gewijs in de wandel-

gangen tot structureel vormgegeven tijdens intervisiemomenten. We leren en werken ook samen met ouders d.m.v. ouderparticipatie, denk hierbij aan OR, MR en het ouderpanel. De leerlingen dragen in het kader van samen werken en leren een steentje bij door hun leerlingenraad. Alle input uit de genoemde samenwerkingsvormen draagt bij aan het verbeteren van ons onderwijs.

bevindingen visitatieteam

De hierboven genoemde samenwerking hebben we geconstateerd. Wij spraken o.a. met de leerlingenraad en de ouders. De daltoncoördinator en directeur werken samen in een deelregio. In de regio Zuid is kennelijk een afsplitsing 'zuid-west' i.v.m. reisafstanden. Het was een wat ingewikkelder om te informeren naar de deelname van de school aan regionale activiteiten. Uiteindelijk antwoord: positief. De directeur heeft regelmatig intervisiegesprekken met de leraren waarbij dalton ook ter sprake komt.

4. Reflectie

Indicatoren op leerlingniveau

4.1	De leerling maakt een planning voor zijn taakwerk.
4.2	De leerling stuurt zijn planning bij door de voortgang te overzien.
4.3	De leerling beziet het behaalde eindresultaat kritisch en neemt leerpunten mee naar een volgende planning van zijn taak.
4.4	De leerling reflecteert op zijn eigen gedrag en dat van zijn medeleerlingen.

evaluatie school

Voor dit onderdeel : zie ook onze Daltonwijzer H1 en H3. Bij het maken van een planning zijn er verschillen tussen leerlingen en groepen onderling. De ene leerling is in staat om zelfstandig een planning te maken, de andere leerling heeft hierbij ondersteuning van de leerkracht nodig. Bij groepen waar het maken van een planning voor het merendeel van de leerlingen moeilijk is passen we onze begeleiding aan. Een meer klassikale aanpak is dan (even) noodzakelijk. D.m.v. nabespreken en reflectie bepalen we wanneer de leerlingen weer toe zijn aan meer verantwoordelijkheid. We geven dan de regie stapje voor stapje aan de leerlingen terug. De leerlingen evalueren het werken met taken eerst zelfstandig m.b.v. een nop op het planbord of met het aftekenen op de taakbrief. Op basis hiervan gaat de leerkracht individueel met de leerling in gesprek om te reflecteren op het werken aan de taak. In elke groep is er een 1x per week een vast moment waarop leerlingen klassikaal reflecteren op hun gedrag, samenwerking en het verwerken van de taak. De leerpunten uit deze reflectie zetten we – steeds meer samen - om in een leerdoel voor de volgende taakbrief.

bevindingen visitatieteam

De leerlingen plannen aan het begin van de werkweek hun taak. Voorts vindt achteraf reflectie plaats. Werk wordt door de leerling zelf nagekeken. Maar wat gebeurt er met de gemaakte fouten? Klassikale reflectie is er ook. Leerlingen geven met smiley's aan of het werk 'leuk' was of niet. Veelal is het evalueren op het product. Het zou mooi zijn uit te groeien naar reflectie op het proces. Dan hebben we het ook over reflecteren vooraf (kan ik een taak aan? wat heb ik er voor nodig? doe ik het alleen of samen? enz. enz.) en reflecteren tussentijds (loopt het naar wens? moet er bijgestuurd worden? enz.) en reflectie achteraf (is het doel bereikt? is de weg waarlangs de juiste geweest? enz.)

In de lijn van de school maken we van de voortgaande ontwikkeling van reflectie een aanbeveling.

Indicatoren op leraarniveau

4.5	De leraar zet verschillende reflectiemethoden in.
4.6	De leraar laat leerlingen reflecteren op de samenwerking.
4.7	De leraar laat leerlingen feedback geven op zijn eigen functioneren.
4.8	De leraar is in staat om kritisch naar zijn werk te kijken en gebruikt evaluatie, reflectie en feedback van anderen om zich verder te ontwikkelen.

evaluatie school

Reflectie is een vast onderdeel op het lesrooster. Onze leerkrachten leren kinderen reflecteren op hun werk, denk hierbij aan processen en producten. We stellen vragen én we vragen door. Hierbij nodigen we de leerlingen uit om zelf hun eigen leerdoelen te formuleren.

Soms kiezen we weloverwogen voor een klassikaal leerdoel. Bijvoorbeeld als er sprake is van een leerpunt dat voor het merendeel van de groep geldt. Tijdens reflectiemomenten bespreken we of het doel al dan niet behaald is. De leerlingen voelen zich zo samen verantwoordelijk voor het leerdoel. Ze leren van en met elkaar, waardoor de groep stappen vooruit kan maken.

Bij het reflecteren met leerlingen hebben we uiteraard ook te maken met onderlinge verschillen tussen de vaardigheden van de leerkrachten zelf. Leerkrachten zijn zich bewust van hun sterke vaardigheden en van hun vaardigheden die ze nog verder mogen ontwikkelen. Op onze school heerst een cultuur van vertrouwen waarin leerkrachten dit met elkaar durven te delen.

bevindingen visitatieteam

Er is ruimte op de taakbrief om een leerdoel te formuleren en erop te reflecteren. De leerdoelen hierboven beschreven zijn doelen in het soort 'ik wil netter schrijven' en 'ik probeer minder te kletsen'. Dat zijn althans de doelen die we soms lezen op een taakbrief. Maar doorgaans zijn de bedoelde vakjes op de taakbrief onbeschreven.

Een ontwikkeling naar leer-inhoudelijke doelen zou mooi zijn (b.v. ik wil volgende

week de tafel van 7 echt kunnen dromen).

Indicatoren op schoolniveau

4.9	De school stelt leraren en overige medewerkers in de gelegenheid van en met elkaar te leren.
4.10	De school hanteert een doorgaande lijn m.b.t. reflectie op leerlingniveau.

evaluatie school

Wij vinden het belangrijk dat we ons blijven ontwikkelen. We leren veel van elkaar tijdens teamscholing, teamvergaderingen, intervisiemomenten en bij de begeleiding van nieuwe leerkrachten. Als team zijn we ons bewust van het onmisbare belang van reflectie. Om reflectie vaste vorm te geven op onze school, beginnen we dit schooljaar met het ontwikkelen van een doorgaande lijn en het uitbreiden van “de tools” van leerkrachten om te reflecteren met kinderen. (zie onze Daltonwijzer H1 en H3)

bevindingen visitatieteam

In de evaluatie (de stand van zaken van dit moment) spreekt de school zich uit de kernwaarde reflectie te willen ontwikkelen. Wij sluiten ons daar bij aan.

5. Effectiviteit/ doelmatigheid

Indicatoren op leerlingniveau

5.1	De leerling behaalt zijn leerdoelen die passen bij zijn persoonlijke ontwikkeling.
5.2	De leerling gaat op een efficiënte en verantwoorde wijze om met zijn leertijd.
5.3	De leerling is actief bezig met de taak en maakt efficiënt gebruik van zijn keuzemogelijkheden.

evaluatie school

We krijgen steeds meer grip op het gericht begeleiden van elke leerling. Steeds verder doorgevoerde differentiatie zorgt hiervoor. De motivatie en de betrokkenheid van een leerling groeien als we op de juiste manier aansturen/begeleiden. De leerlingen leren door te reflecteren op wat hun eigen mogelijkheden en onmogelijkheden zijn. Op basis hiervan maken ze passende keuzes t.a.v. de verwerking van hun taak en gebruiken ze hun leertijd zo effectief mogelijk. Op dit moment bepaalt de leerkracht vaak nog of leerlingen instructie moeten volgen of niet. Leerlingen die dat volgens de leerkracht aankunnen, krijgen de vrijheid om zelf te bepalen of ze instructie nodig hebben.

bevindingen visitatieteam

Het team heeft aandacht voor verschillen tussen leerlingen. Er worden verschillende instructieniveaus gehanteerd (basis, verkort en verlengd). Ook volgen leerlingen soms instructies in een lager of hoger leerjaar. Op de taakbrief zien wij dat niet duidelijk terug. Of leerlingen als zelf bepalen wel of geen instructie nodig te hebben en te volgen, constateren wij niet. Navraag levert op dat het sporadisch gebeurt maar wel toekomstmuziek is.

Indicatoren op leraarniveau

5.4	De leraar behaalt zijn leerdoelen.
5.5	De leraar gaat op een efficiënte en verantwoorde wijze om met zijn lestijd.
5.6	De leraar zorgt voor afwisseling van leeractiviteiten tijdens de les.
5.7	De leraar stemt de instructie en het leerstofaanbod af op de leerbehoeften en leermogelijkheden van zijn leerlingen.
5.8	De leraar daagt leerlingen uit het beste uit zichzelf te halen.
5.9	De leraar geeft leerlingen een uitdagende motiverende taak die past bij het niveau, de interesse en het (werk)tempo van de individuele leerling.
5.10	De leraar analyseert de leerproblemen van leerlingen die de leerdoelen niet halen.

evaluatie school

De leerkrachten werken planmatig aan het behalen van leerdoelen, door het opstellen van groepsplannen. De leerlingen delen we op basis van resultaten en leerlingenkenmerken in maximaal 4 instructieniveaus in. Deze instructieniveaus vertalen we door naar het leerstofaanbod in de taakbrief.

Om de instructies zo effectief mogelijk te maken, zetten leerkrachten bewust verschillende werkvormen in. In het lesrooster zorgen we voor voldoende afwisseling van de aangeboden werk- en leervormen.

bevindingen visitatieteam

De leraar is bepalend als we het over de leerstof hebben. Op zich prima. En voor sommige leerlingen noodzakelijk. Maar als het team toe wil naar eigenaarschap van leerlingen van het leerproces is het wellicht mogelijk om die leerlingen die dat aan kunnen in geïntegreerd keuzewerk mogelijkheden te bieden een stukje eigen leerstof met zelf geformuleerde leerdoelen in te vullen.

Indicatoren op schoolniveau

5.11	Het onderwijs is door een efficiënte inrichting van tijd, ruimte en middelen doelmatig en gericht op het behalen van de noodzakelijke opbrengsten.
5.12	De school hanteert een doorgaande lijn van de daltoncompetenties van leerlingen en personeel.
5.13	De school biedt leerlingen ondersteuning en/of passende zorg als zij de

leerdoelen niet halen.

evaluatie school

De kernwaarden van ons Daltononderwijs bieden ons legio mogelijkheden om ons opbrengstgericht onderwijs verder te ontwikkelen. We slagen er, door steeds meer gerichte differentiatie, steeds beter in om effectief aan te sluiten bij de behoeftes van de leerlingen.

Onze school probeert optimaal gebruik te maken van de ruimtes en middelen die er zijn. Zo hebben we in onze school een stilte-ruimte gerealiseerd. We zetten personeel in om combinatiegroepen deels te ontkoppelen.

In de zorgkalender is vastgelegd wat we doen als leerlingen de leerdoelen niet behalen. Hulpvragen m.b.t. een leerling bespreken we tijdens het leerlingenspreekuur, ZAT of tijdens de groepsbespreking.

Vervolgens bepaalt de leerkracht samen met de IB hoe we de extra zorg voor de leerling realiseren. Dit kan in de groep zijn, door de leerkracht zelf of buiten de groep, door de inzet van RT.

bevindingen visitatieteam

In het stukje evaluatie hierboven wordt opnieuw gedacht in de richting van het eigenaarschap van leerlingen van hun leerproces. Heel goed die ambitie. Maar er moet nog wel het e.e.a. ontwikkeld worden voordat dat zover is.

Het gebruik van andere ruimten dan het groepslokaal hebben wij mondjesmaat zien gebeuren. Het schoolgebouw biedt wel enkele mogelijkheden om buiten het groepslokaal te werken ook al is het zeker niet optimaal te noemen.

6. Borging

Indicatoren op schoolniveau

6.1	De school werkt planmatig aan de daltonontwikkeling en beschrijft dit in een daltonbeleidsplan.
6.2	De school geeft aan hoe de daltonontwikkeling wordt aangestuurd, bv. door een daltoncoördinator.
6.3	De school draagt haar daltonidentiteit uit. (schoolgids, website, folders etc).
6.4	De school heeft daltonscholing in het scholingsplan opgenomen.
6.5	De school benut de daltonmogelijkheden van het gebouw.
6.6	De school enquêteert regelmatig de leraren, de ouders en de leerlingen over de daltonontwikkeling en de kwaliteit van het daltononderwijs.
6.7	De school is actief betrokken bij dalton-regioactiviteiten, waarbinnen zij vertegenwoordigd is.
6.8	De leerlingen worden betrokken bij de daltonontwikkeling van de school.
6.9	De ouders worden betrokken bij het ondersteunen van de daltonontwikkeling van de school.
6.10	Het schoolbestuur ondersteunt de school in haar daltonontwikkeling.

evaluatie school

Ons schoolbestuur staat achter onze keuze om de Burgemeester van Mierloschool als Daltonschoon op de kaart te zetten. De directeur legt 3x per jaar verantwoording af aan het College van Bestuur.

Daltonontwikkelingen op onze school leggen we vast in onze Daltonwijzer. Dit is de leidraad voor ons onderwijs.

Onze Daltoncoördinator begeleidt – samen met de directeur - leerkrachten in het zich eigen maken van ons Daltononderwijs. Aan het begin van schooljaar 2014 - 2015 heeft zij de coördinatietaken van de vorige coördinator overgenomen.

Samen met haar collega's, waaronder 3 nieuwe collega's, is er bewust gekozen om de kernwaarde *reflectie* de hoogste prioriteit te verlenen.

Aan de hand van de reflectie zijn wij als team genoodzaakt om een pas op de plaats dient te doen, of zelfs een stapje terug dient te zetten. (kernwaarde 1 en 4).

Tijdens structureel opgenomen Daltonvergaderingen, o.l.v. de coördinator, bespreken we onze Daltonontwikkeling. Onze coördinator zorgt ervoor dat ze op de hoogte blijft van de meest recente ontwikkelingen, o.a. door het bijwonen van Daltonnetwerkbijeenkomsten.

Als school betrekken we de leerlingen steeds actiever bij onze ontwikkelingen.

De leerlingenraad zien we hierbij als een serieuze gesprekspartner. Deze raad komt op structureel ingeplande momenten, o.l.v. onze directeur bij elkaar.

Vanzelfsprekend is Dalton een vast punt op de agenda van de MR. Onze ouders informeren we o.a. door middel van onze nieuwsbrieven. Onze website actualiseren we regelmatig. We gaan - gericht - de betrokkenheid van de ouders vergroten.

Tijdens intakegesprekken met (potentieel) nieuwe ouders zetten we graag onze eerste stappen richting een gezamenlijk Dalton-zijn op onze school.

bevindingen visitatieteam

Wij stellen vast dat de school hierboven beschrijft wat ook daadwerkelijk het geval is. Het was grappig te constateren in de voorbereiding dat op de website de drie 'oude' daltonpijlers werden genoemd. Toen we daags voor de visitatie nog eens keken, stonden ze er alle zes op. De school is bezig de verschillende documenten langs te lopen en op elkaar af te stemmen, zodat in elk document dezelfde informatie is te lezen.

Overige opmerkingen school

(nog niet in zelfevaluatie opgenomen, maar wel relevant)

Uit de gesprekken met leerlingen

Wij spreken met vier leerlingen uit de twee hoogste groepen. De school kent al zo'n drie jaar een leerlingenraad.

Wij spreken over het functioneren van de raad. Leerlingen verzamelen in de groep bespreekpunten. De voorzitter bespreekt de vergadering voor met de directeur. Deze laatste is in de vergadering de gesprekspartner van de leerlingen. Na de vergadering wordt in de groepen teruggekoppeld.

Als we vragen naar de onderwerpen die besproken worden komen de leerlingen met zaken als boeken die wel of niet leuk zijn om aan te schaffen, de inrichting van het schoolplein (te weinig attractief voor de oudere leerlingen, is hun mening). Maar ook wordt gezegd dat b.v. onrust in een groep, gedragproblemen en pesten van leerlingen onderwerp van gesprek zijn.

De leerlingen vinden het fijn dat er open over veel zaken gesproken kan worden.

Uit de gesprekken met leraren en ondersteunend personeel

De lunchpauze is kort, te kort om uitvoerig met de leraren te spreken. Het dagprogramma is strak gepland. En de tijd vliegt. Een echt gesprek met de leraren schiet er bij in.

We spreken tijdens de lunch over kijken op andere (dalton)scholen met een kijkwijzer. Dat wordt als positief ervaren. We hebben het ook kort over netwerken, zoals b.v. het netwerk ib-ers binnen de stichting.

Uit de gesprekken met de schoolleiding

We spreken met de directeur en de daltoncoördinator over het besluit om daltonschool te worden en over het proces wat toen in gang is gezet. Zo'n vier à viereneenhalf jaar geleden moesten de klokken gelijk gezet worden. Er werd bekeken hoe de school functioneerde, hoe het onderwijskundig eraan toeging en of daar een concept bij paste. Het e.e.a. werd mede in gang gezet om de school te profileren.

We spreken over de intervisiegesprekken die de directeur regelmatig voert met de leraren en de begeleiding van nieuwe leerkrachten.

De daltoncoördinator krijgt geen faciliteiten om haar taak uit te voeren maar wel wordt er in het taakbeleid rekening gehouden met haar.

We spreken ook over het tot stand komen van het visitatieverslag. De directeur en de daltoncoördinator hebben het visitatieverslag samengesteld en voorgelegd aan een derde van buiten. Vervolgens is het verslag kort voor de visitatie met het team doorgesproken. Het team heeft het verslag omarmd.

In de middag spreken we nog een aantal vragen die in de loop van de dag bij ons zijn opgekomen met de directeur door. (De daltoncoördinator stond op dat moment voor haar groep) De antwoorden op onze vragen zijn verwerkt in de verschillende blokjes

“bevindingen visitatieteam” hierboven.

Uit de gesprekken met ouders

Wij spreken met twee ouders. Een derde was helaas niet aanwezig. De aankondiging om naar een ander onderwijskundig concept te gaan, deed indertijd het nodige stof opwaaien. Dat stof is inmiddels wel neergedaald. Veelal ging het gezegde op onbekend maakt onbemind. De informatie over dalton was toen goed en is nog steeds duidelijk. Er is voldoende informatie. Ouders die een school zoeken voor hun kind(eren) worden goed geïnformeerd over het daltonconcept. De kleinschaligheid van de school spreekt aan. Maar ook de aandacht voor elke leerling. De individuele vrijheid van de leerlingen wordt gerespecteerd. Kinderen kunnen zich binnen structuren ontwikkelen. Het samen leren (maatjes) is positief. Leerlingen leren door elkaar te helpen ook hoe ze zelf in elkaar zitten. De school voelt als een warm bad. Er heerst een goede relaxte sfeer gericht op positiviteit. Binnen dalton kunnen kinderen zich goed ontwikkelen.

Uit de gesprekken met het bestuur

naam bestuurslid: dhr. G. Miltenburg

De stichting Nuwelijn beheert zes basisscholen. De BVM, zoals de school doorgaans wordt aangeduid, is de enige daltonschool binnen die stichting. De heer Miltenburg is directeur-bestuurder. Hij monitort de school o.a. middels een drietal gesprekken per schooljaar met de directeur. De stichting voert daar waar het kan gezamenlijk beleid en zorgt voor kaders. Binnen dat beleid en die kaders heeft elke school veel vrijheid haar onderwijskundig concept neer te zetten en vorm te geven. Nadat de keuze voor daltononderwijs was gemaakt (mede uit oogpunt van profilering) heeft het team hard gewerkt aan het handen en voeten geven van het onderwijsconcept. Bij de bespreking van het visitatieverslag met het team is de heer Miltenburg aanwezig geweest. Hij geeft de complimenten over hetgeen hij leest. De school heeft zich duidelijk ontwikkeld. Ook de weerstand bij ouders toen de onderwijskundige verandering een paar jaar geleden werd aangekondigd, komt ter sprake. De school heeft de ouders helder geïnformeerd en waar gemaakt wat ze toen aan de ouders beloofde. Vervanging van leerkrachten is wel eens lastig. Niet de kort-tijdelijke vervanging wegens een paar dagen ziekte. Maar de wat langdurigere vervanging wel. Er zijn niet zomaar daltonleerkrachten beschikbaar. De stichting heeft en geeft ruimte voor opleiding tot daltonleerkracht. Ook de stichting heeft zo haar competenties geformuleerd zoals respect hebben voor elkaar, verantwoordelijkheid nemen en delen, werken aan professionaliteit. Dat ziet de directeur-bestuurder terug op de BVM.

beoordeling

nr	kernwaarden	ontwikkeling	
		O	V
0	Realisering aanbevelingen vorige visitatie *		n.v.t.
1	Vrijheid in gebondenheid / Verantwoordelijkheid en vertrouwen		X
2	Zelfstandigheid		X
3	Samenwerking		X
4	Reflectie		X
5	Effectiviteit- doelmatigheid		X
6	Borging		X

* niet van toepassing bij licentieverlening

Advies aan het bestuur van de NDV

	Advies	Criteria
X	Licentie verlenen	Maximaal één onvoldoende kernwaarde.
	Over twee jaar versnelde visitatie voor licentieverlening	Twee of meer onvoldoende kernwaarden
	Geen licentie verlenen	Na versnelde visitatie licentieverlening twee of meer onvoldoende kernwaarden
	Licentie voor vijf jaar verlengen	Maximaal één onvoldoende kernwaarde inclusief realisering aanbevelingen vorige visitatie
	Over twee jaar versnelde visitatie (bij de vijfjaarlijkse visitatie)	Twee of meer onvoldoende kernwaarden inclusief realisering aanbevelingen vorige visitatie
	Licentie intrekken	Na versnelde visitatie twee of meer onvoldoende kernwaarden inclusief realisering aanbevelingen vorige visitatie

Aanbevelingen die met een plan van aanpak opgenomen worden in de schoolreactie

Aanbeveling	Omschrijving
Nr. 1	Ter bevordering van de gekoesterde wens om de leerlingen meer en meer eigenaar te laten worden van hun leerproces bevelen wij jullie aan de kernwaarde vrijheid/verantwoordelijkheid in samenhang met de kernwaarde zelfstandigheid uit te bouwen.
Nr. 2	In aansluiting op jullie eigen uitspraken staan wij volledig achter een verder ontwikkelen van de kernwaarde reflectie.
Nr. 3	Integreer het keuzewerk structureel in de taak en gebruik het om de kernwaarden vrijheid/verantwoordelijkheid en zelfstandigheid te bevorderen. Is M.I. daarbij in te passen?

slotopmerkingen

Dank voor de prettige en open sfeer waarin wij een kijkje mochten nemen in de BVM. In zo'n vier jaar tijd heeft het team een ambitie waargemaakt. De BVM heeft voldoende dalton in huis om in aanmerking te komen voor de 1^e licentie.

Ondertekening voorzitter visitatieteam

naam	handtekening	datum

Schoolreactie op de visitatie

Overige opmerkingen en ervaringen m.b.t. het verloop van de visitatie. hierbij valt te denken aan: opstelling visiteurs, dagrooster, gevoerde gesprekken, etc.

N.B. Dit zijn opmerkingen van de school zelf. Deze opmerkingen kunnen dus afwijken van de “slotopmerkingen” genoemd in het visitatieverslag.

Het bezoek van de visiteurs hebben wij als prettig ervaren. We zijn trots op het behalen van de eerste licentie. We gaan de komende 5 jaar aan de slag om ons daltononderwijs verder te ontwikkelen. Alhoewel we de aanbevelingen die door de visiteurs gedaan zijn onderkennen, zijn er nog een aantal punten die we nader willen toelichten.

Bij indicator 1 wordt aangegeven dat het begin van een rekenblok veel instructie vergt en het einde minder, maar deze informatie is tijdens het gesprek met de directeur niet juist verstrekt. Tijdens het gesprek met het team is de werkelijke aanpak beschreven, maar helaas is dit niet meegenomen in het verslag. Omdat wij als school rekenen horizontaal programmeren (groep 4 t/m 8), zijn alle leerlingen gelijktijdig met rekenen bezig. Elke les start met een instructie, die overigens niet voor alle leerlingen verplicht is. Alle leerlingen zijn in een groepsplan ingedeeld in verkorte, basis of verlengde instructie. Deze indeling wordt bepaald door het niveau en de onderwijsbehoefte. Leerlingen die in de verkorte instructiegroep zitten mogen zelf, aan de hand van de inhoud, bepalen of ze wel of geen instructie nodig hebben.

Bij indicator 3 wordt aangegeven dat er eens per 2 weken nieuwe maatjes gevormd worden, maar dat is niet in alle groepen zo. Wel wordt er in alle groepen regelmatig (b.v. elke week of na een vakantie) gewisseld.

Bij indicator 4 zijn de bevindingen van het werken met de smiley's gebaseerd op het bezoek in de kleutergroep. De andere groepen evalueren m.b.v. duimen omhoog of omlaag om aan te geven hoe het werken aan de taak gegaan is.

Bij indicator 5 wordt opnieuw een opmerking gemaakt over de vrijheid, die leerlingen krijgen, in het zelf bepalen van het wel of niet volgen van de instructie. Wij verwijzen naar de toelichting bij indicator 1.

Plan van aanpak m.b.t. uitwerking aanbevelingen

aanbeveling 1. (letterlijk overnemen uit visitatieverslag)	Ter bevordering van de gekoesterde wens om de leerlingen meer en meer eigenaar te laten worden van hun leerproces bevelen wij jullie aan de kernwaarde vrijheid/verantwoordelijkheid in samenhang met de kernwaarde zelfstandigheid uit te bouwen.
actie	Kinderen die het aankunnen meer inbreng laten hebben in hun eigen leerproces.
uitvoerenden	Team
tijdvak	Vanaf september 2016
scholing/ externe ondersteuning	Daltonnetwerk
toelichting	Schooljaar 2016-2017 willen we eerst zelf meer inzicht krijgen in de mogelijkheden die er zijn om leerlingen meer bij hun eigen leerproces te betrekken. Hierbij willen we gebruik maken van de ervaringen van andere scholen binnen ons Daltonnetwerk. Vanaf schooljaar 2017-2018 willen we dit vervolgens in de praktijk uit gaan voeren.

aanbeveling 2. (letterlijk overnemen uit visitatieverslag)	In aansluiting op jullie eigen uitspraken staan wij volledig achter een verder ontwikkelen van de kernwaarde reflectie.
actie	Reflectievaardigheden van leerkrachten verder ontwikkelen en vervolgens de vertaalslag maken naar het reflecteren met/door kinderen.
uitvoerenden	Team
tijdvak	Voortdurend
scholing/ externe ondersteuning	Daltonnetwerk Literatuur
toelichting	We willen het reflecteren uitbreiden naar reflecteren voor, tijdens en na een taak.

aanbeveling 3. (letterlijk overnemen uit visitatieverslag)	Integreer het keuzewerk structureel in de taak en gebruik het om de kernwaarden vrijheid/verantwoordelijkheid en zelfstandigheid te bevorderen. Is M.I. daarbij in te passen?
actie	Keuzewerk structureel opnemen in de taak.
uitvoerenden	Team
tijdvak	Vanaf september 2015
scholing/ externe ondersteuning	n.v.t.
toelichting	We willen samen met het team onderzoeken hoe we dit het beste vorm kunnen geven. Middels experimenteren en/of scholing voor het team in M.I. willen wij tot nieuwe inzichten komen om het keuzewerk op een verantwoorde manier te integreren.

**Ondertekening school en
visitatievoorzitter voor gezien**

naam	functie	handtekening	datum

Dit verslag wordt binnen drie weken na ontvangst (het liefst per e-mail als Wordbestand) opgestuurd naar de
visitatievoorzitter, die dit binnen vijf weken na de visitatie opstuurt naar de inhoudelijk medewerker visitaties van
de NDV.